

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до статті 8 Закону України
„Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо розрахункової величини
для обчислення виплат за рішенням суду”

ініціатори законопроекту – народні депутати України Тимошенко Ю. В.,
Наливайченко В. О., Кучеренко О. Ю. та інші

реєстраційний номер 11154 від 08 квітня 2024 р.
(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується виключити із статті 8 Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” від 09.11.2023 № 3460-ІХ (далі – Закон № 3460) частину другу щодо встановлення мінімальної заробітної плати у розмірі 1 600 гривень як розрахункової величини для обчислення виплат за рішенням суду.

Відповідно до пункту 24 статті 2 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) закон про Державний бюджет України – це закон, який затверджує Державний бюджет України та містить положення щодо забезпечення його виконання протягом бюджетного періоду.

Згідно з пунктами 8 та 11 частини першої статті 40 Кодексу законом про Державний бюджет України визначаються, зокрема, розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб та мінімальної заробітної плати на відповідний бюджетний період, а також додаткові положення, що регламентують процес виконання бюджету.

Водночас Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 06.12.2016 № 1774-VIII поняття мінімальної заробітної плати приведено у відповідність до європейської практики та міжнародних норм, зокрема, статтею 3 Прикінцевих та перехідних положень визначено, що з 01.01.2017 мінімальна заробітна плата не може використовуватися як розрахунковий показник для будь-яких соціальних та інших виплат.

При цьому необхідно зазначити, що відв'язка обчислення виплат від мінімальної заробітної плати як ключового інструменту регулювання розміру оплати праці в країні має на меті забезпечити економічну незалежність та захист інтересів працюючої людини.

З урахуванням викладеного показник мінімальної заробітної плати приведено до розміру показника прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на дату ухвалення рішення про незастосування показника мінімальної заробітної плати як розрахункової величини, тобто встановленому на 01.01.2017 у Законі України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” від 21.12.2016 № 1801-VIII.

Разом з тим Рішенням Конституційного Суду України від 17.07.2018 № 6 р/2018 та Рішенням Верховного Суду у зразковій справі № 240/4937/18, відновлено норми щодо встановлення доплати до пенсій непрацюючим пенсіонерам, які проживають на території радіоактивного забруднення, у розмірі трьох або двох мінімальних заробітних плат відповідно до статті 39 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі - Закон № 796).

Відповідно, статтю 8 Закону № 3460 доповнено нормою, якою встановлено розрахунковий показник в розмірі 1 600 грн для обчислення виплат за рішеннями суду, відповідно до Закону № 1774, що розмежовує показники мінімальної заробітної плати, яка застосовується при розрахунку оплати праці та не пов'язаних із заробітною платою виплатах.

Необхідність прийняття норми спричинена тим, що наразі сформувалася усталена практика, коли, зокрема, громадяни, які не мають статусу постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи, переїжджають до населених пунктів, що належать до зон радіаційного забруднення, і на підставі цього звертаються до судів для призначення доплати до пенсії у розмірі від однієї до трьох мінімальних заробітних плат. З початку 2022 року кількість отримувачів цієї доплати збільшилася з 10 тис. осіб до 135,4 тис. осіб.

При цьому, середній розмір доплати пенсіонерам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, який виплачується додатково до пенсії (середній розмір пенсії за віком – 5 743 грн), на квітень 2024 року становив 13 230 гривень. Тобто, середня пенсія з урахуванням доплати для таких громадян становить 18 973 грн, що в 1,3 раза вище, ніж середня пенсія учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Станом на 01.04.2024 органами Пенсійного фонду України обліковується 169,9 тис. судових рішень, пов'язаних з пенсійним забезпеченням осіб, які отримують пенсію відповідно до Закону № 796. Заборгованість з пенсійних виплат за цими судовими рішеннями становить 16,8 млрд гривень.

Отже, скасування діючої норми частини другої статті 8 Закону № 3460 призведе до впливу на показники державного бюджету, адже у бюджеті Пенсійного фонду України не передбачено додаткового ресурсу для здійснення виплат на виконання рішень суду, або зменшення існуючих виплат для вказаної категорії осіб.

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

